

POSILAĆ SIĘ (29) *vb impf*

posilać się (28), **posielać się** (1) *Calep.*

się (15), sie (14).

o oraz a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie); posielać się z tekstu oznaczającego é niekonsekwentnie.

inf posilać się (4). ◇ *praes 1 sg* posilâm się (2). ◇ *3 sg* posilâ się (3). ◇ *1 pl* posilâmy się (2). ◇ *praet 3 sg f* posilała się (2). ◇ *3 pl m pers* posilali się (2). *subst* posilały się (1). ◇ *fut 1 sg m* posilać się będę (1). ◇ *2 sg m* posilać się będziesz (1). ◇ *imp 2 sg* posilâj się (5). ◇ *2 pl* posilâjcie się (2). ◇ *con 3 sg m* by się posilâl (1). *f by* się posilała (1). ◇ *part praes act* posilając się (2).

Sł stp s.v. posilać, Cn notuje, Linde brak.

1. *Wzmacniać się, pokrzepiać się, nabierać sił; confortari Vulg; virescere Calep; Cn cf POSILAĆ w połączeniu z se a. vires a. aliquid [= ciało lub część ciała] (28)* : iż ten ielt koniec y tá potrzebá Zborow S: áby Heretyctwo wykorzenione było/ á zdrowa náuká cála zoftála: áby fię wiára roftárgniona Heretyctwem pośilála *SkarJedn 298*.

a. *O siłach fizycznych, zdrowiu (jedząc lub śpiąc); też jeść, pożywiać się [w tym: czym (7)] (11)* : *FalZioł V 67v; SkarŻyw 29; Viresco – Siei nabiwam, poielamfie. Calep 1129b; Niema żaden u ftołu fromać fię: proznaby Praca y myśl o rzeczách duchownych y świetfkich, By się tám ná każdy dzień człowiek nie posilał. CiekPotr 38.*

Zwrot: »posilać się pokarmem, jedzeniem« [*szyk zmienny*] (2:1): iż ona natura zemglona počila fie onymi pokarmy zwykłymi *GlabGad K7v*; Czym fie więcej człowiek počila ieltli fpanim albo iedzeniem. *GlabGad L*; zakonnicy zwłázczá poftem Páná Bogá chwałá nád inŕze/ v ktorých mięśá niektorzy nie iádáią/ iárzyn warzonych rzadko y máło/ drudzy wtorego/ drudzy y trzeciego dnia fię pokármem bárzo nędznym počilájąc *ReszList 165*.

Przen (4) : karmię fię częfto onym v Zácháryałzá Proroká opowiedziánym zbożem wybráných twoich/ y pośilam fię winem/ iáko tenze mowi/ pánný rodzącym *LatHar 234*.

a) *O Eucharystii (3)* : *KuczKat 160*; ná drodze rofkázania Bożego prętko zemdleiefz y vftániefz/ gdy fię tym chlebem z Heliałzem pośilác/ nie będziefz. *SkarŻyw 36*.

Zwrot: »pokarmem się posilać« (1): Dla tegoć też prześlawni oni oboiey płci męczennicy/ y w nafroźlých mękách/ nieufrálfzone ferce miewáli: bo fię częfto tym pokármem pośiláli. *LatHar 202*.

b. *Umacniać się duchowo, utwierdzać się, podnosić się na duchu (16)* : A iáko to przyrodzenie fpráwiło/ [...] áby duŕzy czáfu nieco vžyczono było/ ktoregoby rozmiślájąc o Pánu Bogu pośilác się mogła *KuczKat 295*; Y ná inne dlá Chryftuśa prace y męki fpołnie fię pośilájąc gotowáli. *SkarŻyw 62*.

posilać się z czego (1): Zá oná światłością [...] wonność fię niewymowna puściłá/ ták iŕz im zawdzięczney oney wonności słodkościá/ ftrách fię vlżywał/ y zniefy fię światłością przeftárfzone pośilály. *SkarŻyw 589*.

posilać się czym (2): Przetoż fię iemi [*sprawami ojców świętych*] ludzie ftárego zakonu pośilali *SkarŻyw A4v*. *Cf posilać się czym na co*.

posilać się czym na co (1): vgęlfzczaymy do Sákrámentow/ pámiętaymy fłowá Bożkie ktoremi fię ná onę godzinę [*godzinę śmierci*] pośilác. *SkarKaz 423a*.

posilać się w czym [= *wzmacniając co w sobie*] (3): *BiałKat* 198v; Tedy táiemnie przyzywáiąc do fiebie Kápłaná Cereberná/ wmyślách fię świętych pośilálá *SkarŻyw* 486, 444.

Zwrot: »posilać się w Bogu« (1): ále walczyć z nim [z *głosem diabelskim*] á pośilác fię w Bogu trzebá/ zá ktore⁸⁰ pomocą włzytkich łzátáńfkich sídeł vśc mogli. *SkarŻyw* 308.

α. Być mężnym (7) : Rzecźcie boiázliwym/ Pośilayćie fie/ á nie chćieyćie fie bać *Leop Is* 35/4, 2.*Par* 32/7.

Szereg: »posilać się a (i) być duży(m) (*a. mocny, a. mężem mocnym*)« = *confortare et esse robustus Vulg* (5): Pośilay fie á bądz dużym: Abowiem ty będziefz dzielił lofem thę ziemię ludu temu/ ktorąm oycom ich przyfiągł dác im. *Leop Ios* 1/6, *Ios* 1/7, 9, *Dan* 10/19; *SkarŻyw* 501.

2. Nabierać umiejętności, uprawy [*w co*] (1) : Roborat se eloquentia, Pośila zámaga fie w wymowę. *Mącz* 357b.

Synonimy: **1.** *krzepczyć się, krzepić się, mocnić się, pokrzepczać się, pokrzepiać się, potwierdzać się, umacniać się, utwierdzać się, wspierać się, wspomagać się, wzmacniać się, wzmacniać się, zmocniać się.*

Formacje współrdzenne cf SILIĆ.

ALKa